

Van der Speeten Geert, 'Raoul De Keyser zet de lijnen uit - De school van De Keyser - Friends in a field'. Muzeo, Oostende (BE), tot 21 May 2023. De Standaard, 22 December 2022, p. 5.

De school van De Keyser

RECENSIE EXPO De verstilde kunst van Raoul De Keyser wordt internationaal sterk gewaardeerd. Muzee situeert zijn werk tussen dat van hedendaagse Amerikaanse schilders, in een web van verwantschappen.

Friends in a field: het is een geknipte poëtische titel voor deze kunstenaarsdialoog. Raoul De Keyser en 13 andere kunstenaars, voor het merendeel van Amerikaanse origine, ontmoeten elkaar in een krachtenveld van verwantschappen. Het 'veld' verwijst naar een motief dat vaak opduikt in het oeuvre van De Keyser: het voetbalveld waar hij op uitkeek vanuit zijn atelier. Hij lichtte er de scherpe lijnvoering van de witte kalklijnen uit. En richt onze blik op deze manier ook naar het vlak, het abstracte veld van kleur dat zo ontstaat.

Tien jaar na het overlijden van deze bescheiden man uit Deinze, schilder van de ascese en het kleine gebaar, valt op hoe sterk de internationale impact van zijn werk was. Raoul De Keyser (1930-2012) was een *artist's artist*: dat beseften de twee Amerikaanse curatoren van deze tentoonstelling toen ze Amy Sillman bij een atelierbezoek in New York een uur lang zijn lof hoorden zingen.

Apenverdriet

Douglas Fogle en Hanneke Skerath gingen in opdracht van Muzee niet op zoek naar expliciete invloeden. Ze selecteerden kunstenaars met eenzelfde gevoeligheid voor de poëzie van het alledaagse. Met een open vormtentaal ook, die op een haast vanzelfsprekende manier switcht tussen het concrete en het abstracte.

Ilse Roosen, curator van Muzee, selecteerde 35 werken van De Keyser. Ze komen uit museumcollecties, uit privéverzamelingen, een reeks werken op papier zelfs uit een Portugese stichting.

Stuk voor stuk kun je ze als ijkpunten in zijn omvangrijke oeuvre zien. Ze tonen hoe motieven telkens weer terugkeren. De onvaste hand, zoals we die kennen van de markering van krijtlijnen, duikt vaak op. Eén keer niet in een groen, maar in een geel veld. Favorieten uit De Keyser's lexicon zijn verder de takkenwirwar van apenverdriet, een naaldboom voor zijn deur, en de

formaties stippen op doek waarin je uitsparingen en zelfs kijkvensters kunt zien.

Ze demonstreren hoe kleinschalige ingrepen en een bescheiden materiaalinzet soms een duizelingwekkend effect kunnen sorteren, ook in minuscule formaten. En dat een monochroom vlak bij De Keyser nooit zuiver monochroom is. Het zit vol beweging: er schemeren andere kleurlagen in door, of er worden doorkijkjes in gesuggereerd.

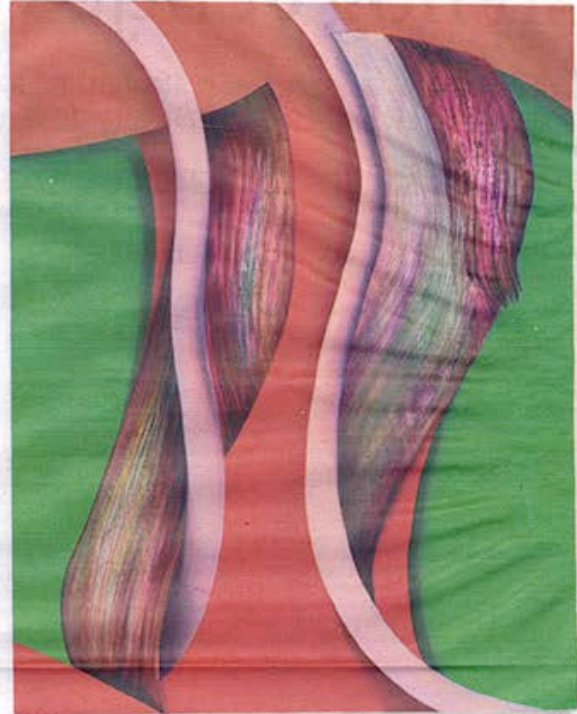
Een monochroom vlak is bij De Keyser nooit monochroom. Het zit vol beweging: er schemeren andere kleurlagen in door, of er worden doorkijkjes in gesuggereerd

Muzieknoten

Het tentoonstellingsparcours zoekt ademuimte en fragiele verstilling op. Als kamermuziek werken de schilderijen en sculpturen op elkaar in. De sfeer is *sotto voce*: een feest van gedempte tinten, zachte mijmeringen in de marge van het dagelijkse en het gewone.

– Een ontdekking is het werk van Betty Parsons, de galeriste die midden vorige eeuw in New York de kunst verdedigde van krachtpaters als Jackson Pollock, Barnett Newman en Mark Rothko. Haar eigen werk is veel bescheidener. Het vertrekt van de eigen omgeving, om subtiel uit te waaiëren naar abstracte vormen.

Lesley Vance, uit de school van Los Angeles, vertrekt van stillevens. Arabesken en gebogen lijnen laat zij rondzweven als au-

De arabesken en gebogen lijnen van Lesley Vance. © Fredrik Nilsen

Als kamermuziek werken de schilderijen en sculpturen op elkaar in

tonome vormen. Patricia Treib, vertegenwoordigd met twee grote werken, hanteert dan weer kalligrafische elementen, als muzieknoten op een partituur. Rebecca Morris, een fervente bewonderaar van De Keyser, is gek genoeg de meest barokke van het lot. Ze zoekt dieptewerking, speelt met rasten en enorme formaten. En voor de *finishing touch* haalt ze wel eens een decoratief goudlaagje boven.

De Nederlander René Daniels is present met één referentiewerk, waarin hij inzoomt op abstracte architecturale ruimtes. Het is zijn favoriete thema. Je kunt er de vorm van een vlinderdasje in zien, een tentoonstellingsruimte, maar evengoed een venster op een blanco gelaten realiteit.

Eén wand is gereserveerd voor een triptiek met grotere formaten. Centraal staat *Ecover*, waarin Luc Tuymans het banale zodanig uitlicht dat het unheimlich wordt. Een fragment van een plastic fles afwasmiddel krijgt hier een fallische vorm. De twee schilderijen van Raoul De Keyser die het doek flankeren, laten meer aan de verbeelding over. Knap is *Einden*, waarin twee uiteinden van een lint een strak gekadreeerde abstracte vorm wordt.

De vaste collectie van Muzee heeft nog een extraatje in petto: een kleine presentatie met schilderijen van Jean Brusselmans, Eugène Leroy, Hippolyte Daye en Edgard Tytgat uit de privécollectie van De Keyser. Zijn 'voorbeelden' hangen gegroepeerd rond *Diep*, een kloek werk uit 1986 waarin veel tinten blauw oplichten en waarin Raoul De Keyser nog het dichtst de contemplatieve sfeer van Rothko benadert.

Geert Van der Speeten

De takken uit het lexicon van Raoul De Keyser. © Family Raoul De Keyser

Friends in a field
Muzee, Oostende tot 21/5.
★★★★